

sættes kollektive kampskridt. Der er med andre ord fredspligt.

Modellen indeholder samtidig nogle fælles spilleregler for konfliktløsning af uoverensstemmelser. Som bekendt er retten til at anvende kollektive kampskridt snævert forbundet med den kollektive forhandlingsret. Hvis der ved udløbet af en periode ikke opnås enighed om løn- og ansættelsesvilkårene for en ny periode, kan overenskomstparterne retmæssigt iværksætte kollektive kampskridt. Og det vil jo for lønmodtagersiden typisk sige strejker og for arbejdsgiversiden lockout.

Strejkeretten indgår som en naturlig del af den danske forhandlingsmodel – også på sundhedsområdet. I tilknytning til denne ret er der i hovedaftalen mellem parterne under en eventuel strejke sikret varetægelse af bl.a. livs- og førlighedstruende opgaver, også kaldet nødberedskabsaftaler. Det er regeringens vurdering, at de berørte centrale parter under de indtil nu gennemførte konflikter i høj grad har efterlevet dette.

Truslen om kollektive kampskridt anvendes typisk for at sætte pres på modparten under forhandlingerne. Jeg tror, at alle parter beklager, hvis det i en situation bliver nødvendigt at gøre alvor af en trussel om en konflikt og lade den bryde ud. Heldigvis sker det ikke særlig tit.

Hvis uheldet er ude og konflikten bryder ud, kan selv de bedste nødberedskabsaftaler ikke føre til, at en konflikt på sundhedsområdet kan løbe i meget, meget lang tid. Parterne har i den situation et særligt ansvar for hurtigt at bringe konflikten til ophør, og hvis de ikke kan det, er det regeringens ansvar at sikre befolkningens sikkerhed og sundhed.

Det var baggrunden for de to indgreb på sundhedsområdet i 1995 og 1999, men det er ikke hovedreglen, og det skal det heller ikke være. For regeringen er det derfor overhovedet ikke på tale at afskaffe strejkeretten.

Desuden må vi heller ikke glemme, at Danmark er bundet af internationale konventioner og aftaler. Retten til kollektive kampskridt er en af de fundamentale rettigheder, som er beskyttet i både ILO's konventioner og Europarådets socialpagt.

Efter ILO-konventionerne skal der være tale om frie forhandlinger, uden at regeringen blander sig. ILO anerkender dog i nogle tilfælde regeringens ret til at gribe ind i strejker. Det gælder i de situationer, hvor en strejke rammer væsentlige tjenesteydelser, essential services, der

kan udsætte en del eller hele befolkningens sikkerhed og sundhed for fare.

Ifølge ILO afhænger spørgsmålet, om der er tale om en væsentlig tjenesteydelse, i høj grad af de særlige forhold i hvert enkelt land. I ILO opfattes begrebet »væsentlig tjenesteydelse« ikke som et absolut begreb. Det betyder, at en ikke væsentlig ydelse kan blive væsentlig, hvis en strejke får en længde og et omfang, der sætter liv, personlig sikkerhed eller sundhed hos hele eller en del af befolkningen i fare. ILO har tidligere påpeget, at hospitalssektoren er dækket af dette begreb, og at regeringer derfor i højere grad kan gribe ind over for strejker, hvis situationen bliver alvorlig.

Da regeringen i sin tid fik kritik af indgrebet i 1995, var det på grund af indgrebets mere specifikke karakter og ikke, fordi konflikten i sig selv blev stoppet.

Regeringen mener ikke, at en samlet vurdering af erfaringerne inden for sundhedsområdet taler for, at den nuværende forhandlings- og strejkeret for grupper på sundhedsområdet bør begrænses i forhold til andre offentligt ansatte. Tværtimod bør man være opmærksom på de yderst snævre grænser, som ILO sætter for indgreb selv på dette område.

Forhandling

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg takker for svaret. Jeg kan vel ikke påstå, at jeg er skuffet over svaret, for jeg havde ikke forventet så skrækeligt meget mere.

Ministeren siger bl.a., at det jo heldigvis ikke sker ret tit. Nej, kun hver gang måske. Ret meget tiere kan det jo ikke være. Nu er det jo to gange i træk, og der er meget, der tyder på, at år 2002 bliver tredje gang, vi får en strejke, og at vi da igen bliver nødt til at lave et indgreb.

Det er jo fuldstændig rigtigt, at det er regeringens ansvar at sørge for, at der ikke er nogen, der lider nød på grund af sådan en konflikt, og det kan man jo ikke tro at der ikke er nogen, der gør, hvis sådan en konflikt løber ret længe, og derfor er det jo også ansvarligt af regeringen at gribe ind. Men det betyder altså, at sygeplejerskerne reelt har mistet deres strejkeret. De kan ikke have nogen glæde af den, den kan ikke bruges til noget, og derfor mener vi også, at man bør sætte noget andet i stedet.

Det er klart, at man skal have et redskab til at undgå den slags konflikter, også et redskab,